

právě v tomto případě neplatila zásada Šu 1052 obč. zák., již se žalovaný sám dovolával v odpovědi na žalobu, nelze vystihnouti. Neplatí to ani z předpisu §§ 1047 a 1061 obč. zák., jež žalovaný uvádí pro svůj názor, ani z ustanovení Šu 8 ex. ř., k němuž rovněž poukazuje. Pravda, že § 8 ex. ř. stanoví, že, má-li exekuce býti povolena pro nárok, jež zavázaný povinen jest splniti toliko na vzájemné plnění, které se má státi z ruky do ruky, není p o v o l e n í to závislým na průkazu, že vzájemné plnění bylo již vykonáno, nebo že jeho splnění alespoň jest zajištěno; ale není správným tvrzení žalovaného, že, kdyby žalobce, nevyhověv svému vlastnímu závazku, zažádal proti němu za exekuci na základě vydaného rozsudku, musil by on vésti druhý spor, by došel svého práva. Žalovaný zapomíná na ustanovení § 42 čis. 4 ex. ř., dle něhož může exekuce býti odložena, když se koná pro nárok, který jest závislý na vzájemném plnění vymáhajícího věřitele, jež se má státi z ruky do ruky, a věřitel ani nevykoná povinného vzájemného plnění, aniž jest hotov je provést nebo zajistiti.

Čís. 2729.

Třebaže dřívější vlastníci stavěli ohradu po levé straně vchodu a třebaže to bylo v části obce místním zvykem, nevznikla tím právně závazná úchylna od ustanovení Šu 858 obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. června 1923, Rv II 104 23.)

Žalobci byli vlastníky usedlosti čis. 56 v N., žalovaní vlastníky usedlosti čis. 1 v téže obci, jež sousedila s usedlostí žalobcu po pravé straně od vchodu. V N. bylo u domu č. p. 1–12 zvykem, že majitelé zřizovali plot po levé straně od hlavního vchodu do svých domů. Žalobu, by žalovaní byli uznáni povinnými, zříditi plot, rozhraničující jejich dvorek a zahradu od dvorku a zahrady žalobcu, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: Žalobci domáhají se na žalovaných zřízení plotu podél dvorku a zahrady po levé straně vchodu do domů žalovaných a odůvodňují svou žádost jednak tím, že žalovaní k zřízení plotu se zavázali, jednak místním zvykem, že majitelé domu p. č. 1–12 v N. zřizují plot po levé straně hlavního vchodu do svých domů. Dle názoru soudu opírá se nárok žalobcu o ustanovení Šu 858 obč. zák., jde v tomto případě o zřízení plotu mezi dvorky a zahradami obou stran, kde dříve plotu nebylo a následkem rozdělení nemovitosti mezi oběma stranami zřízení jeho jeví se býti nutným. § 858 obč. zák. v druhé větě praví, že každý vlastník je povinen na pravé straně svého hlavního vchodu zříditi potřebnou ohradu (přehradu) od sousedovy prostory. Jest tedy otázkou, zda žalovaní, bydlíce v řadě sousedu v N. majitelé domu č. p. 1–12, kteří zřizují plot u svých dvorku a zahrad po levé straně, mohou býti nuceni k tomu, by zřídili na základě takovéhoto místního zvyklosti ohradu na levé straně svého hlavního vchodu. V Šu 10 obč. zák. se stanoví, že k zvyklostem možno přihlížeti jen v těch případech, ve kterých se zákon sám na ně dovolává. Toho však v tomto případě není, neboť zákon

předpisuje povinnost, zříditi ohradu po pravé straně, a nelze tudíž takové odchylky na základě místních zvyklostí proti zákonu připustiti. **O d v o l a c í s o u d** žalobě vyhověl. **D ů v o d y:** Prvý soudce dovozuje z ustanovení §u 10 obč. zák., že se zřetelem na § 858 na místní zvyk hleděti nelze. Tento náhled odvolací soud sdíleti nemůže. Pakliže v onom pořadí stavení, kde strany mají své nemovitosti, dle ustáleného místního zvyku hradí každý své pozemky po levé straně, nemůže ustanovení §u 858 obč. zák., byť i opačné, na věci ničeho měniti. Toto ustanovení zákona platí zajisté jen pro ty případy, kde není jiného místního zvyku. Téhož náhledu jest Randa (Právo vlastnické, § 6, odst. IV.), kde se odůvodňuje náhled ten takto: Zákon praví sice »Na pravé straně«. To však pokládati lze toliko za pravidlo, zejména při zakládání nových usedlostí. Jinak, pakli místním zvykem ohražování jest zavedeno po levé straně, neboť tu vyhledává hospodářská potřeba ohražení po této straně. Nikoliv na mrtvé slovo zákona, nýbrž na ducha, na legislativní jeho důvod a účel sluší klásti váhu (7 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudek odvolacího soudu a uložil mu, by věc znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Žalovaní uplatňují proti rozsudku odvolacího soudu dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci. Dovolání je opodstatněno. Žalobci uplatňovali v odvolání důvody vadnosti řízení, nesprávného právního posouzení věci. Odvolací soud se obmezil jenom na vyřízení posléz řečené výtky a i té jenom s toho stanoviska, zda žalovaní jsou podle zákona povinni postavit plot. Odvolací soud má za to, že žalovaní jsou povinni postavit plot po levé straně svého dvora a zahrady, protože podle ustáleného místního zvyku vlastníci usedlostí v tom pořadí ohražují pozemky po levé straně. Toto skutkové zjištění převzal z rozsudku prvního soudu. Ale v tom je uvedeno, že takto ohražují své dvory a zahrady jenom vlastníci domů č. 1 až 12. Obec však má více čísel, neboť žalobci mají dům čis. 56. Tento způsob ohražování může tedy býti jenom zvyklostí vlastníku těch 12 usedlostí, a ne ustáleným místním zvykem. Z této pouhé zvyklosti nevznikla pro žalované, jako vlastníky části původní usedlosti čis. 1, žádná povinnost. Občanský zákon neuznává ani zvyklosti, ani právního obyčeje ani obyčejového práva za zdroj práva, leda tam, kde se ho výslovně dovolává (§ 10 obč. zák.). Při předpisu o hraničních ohradách (§ 858 obč. zák.) se ho nedovolává. Proto platí kategorický příkaz druhé věty toho předpisu, že vlastník je povinen postarati se o nutné uzavření svého prostoru a o oddělení cizího prostoru po pravé straně svého hlavního vchodu. Proto také není nynější vlastník usedlosti čis. 1 povinen postavit ohradu po levé straně usedlosti, přes to, že dřívější vlastníci usedlosti ji na té straně stavěli z pouhého zvyku, ale bez právního závazku. Z místního ohledání je zřejmo, že původní usedlost čis. 1 je rozdělena tak, že žalovaní mají pod čis. 1 pravou stranu a žalobci pod čis. 56 levou. Na hranici mezi nimi není plotu. Pro žalované by tedy nebylo možno vyvozovati z oné zvyklosti závazek, postavit plot tam, kde ho

ani dřívější vlastníci usedlosti čis. 1 nestavěli. Nelze-li však vyvoditi ze zákona povinnost žalovaných, aby postavili plot žádaný od žalobců, posoudil odvolací soud věc nesprávně po stránce právní. Protože se odvolací soud nezabýval otázkou, zda žalovaní mají tuto povinnost ze smlouvy a že nevyřídil úplně odvolání, bylo nutno napadený rozsudek zrušiti a věc odkázati k novému projednání a rozhodnutí (§ 510 c. ř. s.).

Čís. 2730.

**V řízení o žalobě na odevzdání najatých místností platí kratší lhůty
Šu 575 c. ř. s.**

(Rozh. ze dne 19. června 1923, R I 491 23.)

Žalobce tvrdil v žalobě, že mu žalovaná pronajala celé čtvrté poschodí domu čis. p. 801 na 6 let, počínajíc 1. únorem 1922, a že se zavázala, veškeré tyto místnosti 1. únorem 1922 odevzdati mu v takovém stavu, by mohly býti obývány, a navrhl, by uznáno bylo právem, že žalovaná jest povinna odevzdati mu ihned uvedené místnosti do nájemního užívání. Žalovaná popřela jsoucnost této smlouvy nájemní a namítla, že se strana žalovaná zavázala, že odevzdá straně žalující místnosti ve čtvrtém poschodí domu č. p. 801 s přísl. »asi« dne 1. února 1922, nikoliv dne 1. února 1922 do nájemního užívání. *Procesní* soud první stolice žalobě vyhověl a doručil rozsudek dne 5. února 1923 žalované, jež podala do něho odvolání dne 19. února 1923. *Odvolací* soud odmítl odvolání pro opozdčenost. *Důvody:* Dle skutkového děje jest nepochybně, že jde o žalobu ze smlouvy nájemní (§§ 1090 a násl. obč. zák.), a o žalobu na odevzdání najatých místností. Pro řízení o žalobách na odevzdání najaté věci a dodržení nájemní smlouvy po rozumu Šu 573 c. ř. s. platí zvláštní předpisy III. oddílu 6. části c. ř. s., zejména i ustanovení Šu 575 c. ř. s. o kratších lhůtách. Mělo proto odvolání do rozsudku, jímž bylo žádosti žalobní vyhověno, býti podáno do 8 dnu od doručení rozsudku (rozh. nejv. soudu ze dne 12. prosince 1922, Rv I 1462 22, ze dne 3. května 1921 Rv I 357 21, ze dne 9. ledna 1907 čis. 2191 ex 1906, rep. nal. čis. 196). Tento právní náhled vyslovuje také Neumann v Komentáři k c. ř. s. k Šu 575, kde praví, že v Šu 575 c. ř. s. stanovené lhůty platí nejen v řízení o námitkách proti výpovědi, nýbrž i o žalobách na vyklizení a odevzdání najatých věcí, o nichž jest řízení v uvedeném oddílu c. ř. s. upraveno. Stejně Ott: Sluší za to míti, že lhůta odvolací v Šu 575 c. ř. s. stanovená platí též nesporně o zahájených žalobách na odevzdání neb vrácení předmětu najatého.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu, poukázav k důvodům usnesení odvolacího soudu.

Čís. 2731.

Zní-li exekuční titul na vymáhání pohledávky dle přípustnosti konkursního řádu, nemůže se vymáhající věřitel domáhati pohledávky exekucí na úpadkovou podstatu, nýbrž pouze dle zásad konkursního řádu.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, R I 506 23.)